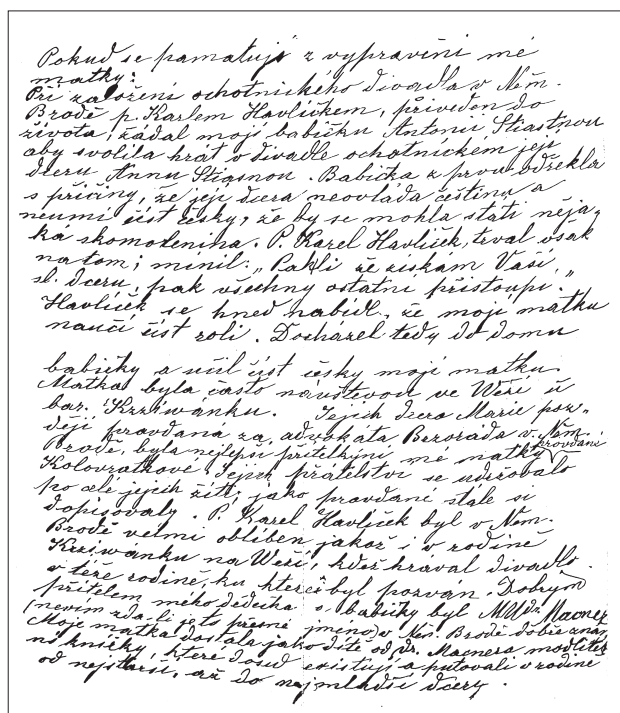

238 / Faksimile zápisu o Karlu Havlíčkovi, který v Německém Brodě založil tradici českého ochotnického divadla.

hráli tedy od 1853 v bývalém špejcharu či solnici na Koňském trhu. Protože nemohli obci splatit dlužné, darovali místo něho celé divadlo, které se tak stalo městským. 1853 ustaven SDO německobrodských, zah. v solnici Valdek (Klicpera). (1855 zde hrál Tyl jako člen Zöllnerovy společnosti. Při této příležitosti se tu smířil s Havlíčkem, jinde se uvádí Želiv. Zájedzy společnosti časté, opona polepená div. cedulemi.) Do 1860 spolek velmi aktivní, poté činnost ochabla. 1868 opereta Kvas krále Vondry XXVI. 1870/71 pouze dvě hry. Po 1872 oživení: „divadelní hry a občasně dýchánky spojené s rozpravami o literárních zjevech dramatických oživovaly vzájemnost členstva, působily obecnstvu ušlechtilou zábavu a prospívaly dobročinným a národním účelům hojným výtěžkem“. 1876/77 spolek v podstatě zanikl a po tři roky nehrál. 1879 mladí členové činnost obnovili, 54 členů, z toho 36 výkonných, spolek členem Matice divadelní. 1885 představení v solnici z bezpečnostních důvodů zakázána. 1886 divadlo přestavěno. 1887 zah. Paličova dcera. 1879-1890 významný podíl na činnosti spolku Dr. J. O. Forchheim, Tylův levoboček. Zasloužil se o modernizaci div. provozu a vyvolal velkou aktivitu uměleckou a bohatý repertoár. 1850-1885 patrně 172 her, z toho 35 českých autorů, mj. Macháček, Štolba, Stroupežnický, Šamberk, Tyl, Klicpera, z překladů Kotzebue, Raupach, Benedix. 1885 zřejmě nejspěšnější, 20 her, z toho 7 českých, ale i Fredro, Ostrovskij. Po Forchheimově odchodu aktivita slabší, ale pokračovala do 1911. 1893 SDO členem ÚMDOČ. 1898 V studni a Prodaná nevěsta. 1902 divadlo rozšířeno, sloučení DrO Dělnické besedy Čech s OS. Aktivita velmi vzrostla. 1888-1903 30 her, polovina českých, soudobá tvorba. Jh. např. Deyl, Laudová-Horická. Do 1920 repertoár od Shakespeara po zábavné kusy.

Po vzniku ČSR zah. Emigrantem a Posledním mužem. Zájem obecnstva klesal společně s kvalitou repertoáru. 1922 členem ÚMDOČ SDO a Akademický spolek Barák. 1920 kvalita ODi a výběru her vzrostla, Mrtvé moře (Mahen). 100. výročí narození K. Havlíčka Borovského, V kotlině Naši furianti, jh. R. Šlemrová. 1922 Strýček Váňa při příležitosti 250 let ruského divadla. Od 1920 česká a světová dramatika od Tyla po Shawa, do 1943

celkem 195 her v 304 představeních. 1924 komise pro postavení nové div. budovy na místě solnice. 1930 sídlo kraje SDDOČ. 1932 poprvé představení pro děti. 1933 oslavy 90. výročí SDO, V studni, ve spolupráci se sborem Jasoň. V té době i DrKr Cirkve československé. 1934 činnost slabší, opravy divadla. Hráli i operety. 1941 studenty zal. Odbor mladých. S různými peripetiemi hráli i ochotníci až do 1945. Spolek měl 1943 160 členů.

1945 zah. Lucerna, poté první sovětská hra Život volá (Bill-Bělocerkovskij), později Ruští lidé, 1949 Filosofská historie, Slamený klobouk a opět Simonov, 1950 Morálka paní Dulské aj. Posledním představením ve starém divadle Mistr ostrého meče (Krpata), 1951 budova zbourána, OS pod ZK n. p. RICO. Další léta málo efektivní, jen řada jednání o postavení nové div. budovy. Od 1950 činnost několik Dkr. Mimo DS n. p. RICO ještě i v PLEASu, v OÚNZ, na středních školách. 1952 Kolébkou otevřen KD ZK OÚNZ. Ochotníci ZK OÚNZ patřili k nejaktivnějším, Burjakovskij, Klicpera, Vrchlický, Shaw, V+W. DS PLEAS Klicpera, Drda, Gogol, V+W. 1955 renovovaný div. sál Na ostrově zpřístupněn 1956. Týž rok otevřeno jeviště v Domě osvěty operou V studni (místní orchestr, oficiální účast Zd. Nejedlý). 1957 Na ostrově II. kraj. div. festival za účasti ochotníků Vysočiny, pobídka pro místní ochotníky, kteří prožívali krizi. Po 1960 se ODi soustředilo do Domu osvěty. V 60. letech 23 her. Detektivky (Stach-Černá, Watkyn, Popplewell, Kesselring), i klasikové (Schiller, Vančura, Drda, Zeyer aj.). 1963 V studni, jh. M. Karpíšek, doprovod Orchestr K. Stamice, dirigent M. Vymlátal. 1966 úspěšná Fidlovačka. Krizové období kolem 1969 utlumilo i ODi. 1970 postupně noví mladí herci, zah. pravidelné činnosti pohádkou Král 3333 (Paulů). Drgie tzv. angažované hry klasiků i současných dramatiků českých i světových (např. Bukovčan, Makarenko, Nash, Třebická, Dietl, Hajný, Nušic, Ostrovskij, Plichta, Novák, Oubram ad.). 1970-1986 25 inscenací ve 300 představeních. Péče odborné výchově herců, režisérů a dramaturgů. Od 1980 Dětský dramatický kolektiv, zřizovatel ODP, potom SKP, úspěšný, odborně dobře vedený kolektiv. V 90. letech jeho činnost skončila. 1982 OS mezi vyspělými soubory Východočeského kraje. Uměleckým úspěchem Ženitba. Hrály se i hry pro děti, v repertoáru pro dospělá Ůrkény, Wilde, Šrámek, Gogol, Lhota, Cervantes. Též pásma poezie Panychida (Holan), Král Lávr, Vánoční poezie apod. 1983 DS navštívil partnerský soubor v Belgii, kde i hrál. 1985 se přejmenoval na ADIVADLO (Amatérské a aktivní divadlo). V následujících letech řada ocenění. 1986 oslava 150 let činnosti „divadelní poutí“ domácích i hostů z republiky a ze zahraničí. 1987 Žízeň u pramene (J. Edlis). Od 1987 v místě kraj.

239 / Sokolovna s divadelním jevištěm.